

Список использованных источников:

1. Об утверждении Программы социально-экономического развития Республики Беларусь на 2016-2020 годы: Указ Президента Республики Беларусь от 15 декабря 2016 г. № 466 // [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.pravo.by>

ПРОГРАМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НА ТРЕТЬОМУ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

*Бойко О. М.,
старший викладач Школи соціальної роботи
Національного університету «Києво-Могилянська академія»*

Вступ. В Україні на сьогодні створено основні передумови для розвитку третього рівня вищої освіти з соціальної роботи. Наразі існує нагальна потреба у виробленні підходів до організації докторської (PhD) підготовки з соціальної роботи із врахуванням кращого європейського досвіду та національного контексту. Оскільки у Великобританії першу докторську програму з соціальної роботи було створено ще на початку 20 століття, досвід розвитку й організації такої підготовки вважаємо доцільним для вивчення та використання в Україні.

Проблему докторської (PhD) підготовки у світі та у Європі зокрема було ґрунтовно досліджено багатьма вітчизняними та зарубіжними фахівцями. Важливими є дослідження Дж. Анастас, М. Винницького, С. Калашнікової, В. Лугового, В. Моренця, Ю. Рапкевича, І. Регейло, О. Слюсаренко, К. Парк, О. Поживилової, Ж. Таланової, Г. Чорнойван та ін. Проте в Україні досі не було окремих ґрунтовних досліджень щодо сучасної дослідницької підготовки фахівців із соціальної роботи на третьому рівні вищої освіти у Великобританії. Водночас це питання видається актуальним з огляду на необхідність розвитку докторської (PhD) підготовки з соціальної роботи в Україні.

Мета та методи. Метою статті є висвітлення сучасних підходів до дослідницької підготовки фахівців із соціальної роботи на третьому рівні вищої освіти у Великобританії на основі аналізу програм підготовки докторантів із соціальної роботи досліджених нами університетів Великобританії, серед яких зокрема Оксфордський університет, Лондонська школа економіки і політичних наук, Кардіфський університет, Ворвікський університет, Манчестерський університет та інші.

Результати. Протягом останніх років все більше вищих навчальних закладів Великобританії, які традиційно готували бакалаврів та магістрів соціальної роботи, почали визнавати важливість докторської підготовки з соціальної роботи [4]. Разом з тим, набула поширення дискусія щодо спрямованості докторської освіти із соціальної роботи. Основним її питанням стало: чи ця освіта повинна бути орієнтована виключно на підготовку академічних працівників/дослідників, чи також орієнтуватися на практичну діяльність та надання послуг. Відповідь на це питання впливає і на визначення мети та завдань докторської освіти з соціальної

роботи, а також зачіпає питання доцільності існування програм підготовки для здобуття різних ступенів – наукового ступеню доктора філософії та ступеню професійного доктора.

На сьогодні у Великобританії поширені наступні основні форми докторської підготовки з соціальної роботи: 1) програми підготовки для здобуття наукового ступеню доктора філософії (Doctor of Philosophy (PhD або DPhil) із соціальної роботи; 2) програми підготовки для здобуття ступеню професійного доктора соціальної роботи (ProfD, PD); 3) програми підготовки для здобуття наукового ступеню PhD за результатами наукових публікацій (PhD by Publication) [1].

Що стосується програм підготовки для здобуття наукового ступеню доктора філософії (Doctor of Philosophy (PhD або DPhil) із соціальної роботи, то, залежно від спрямованості дослідницької діяльності окремих досліджених нами ВНЗ Великої Британії, серед назв таких програм зустрічалися наступні: Доктор філософії (PhD) з соціальної роботи (Манчестерський, Единбурзький, Брістольський, Сасекський університети, Університет м. Ворвік та ін.), Доктор філософії (PhD) з соціальної політики (Лондонська школа економіки і політичних наук, Оксфордський університет), Доктор філософії (DPhil) з соціальних втручань (Оксфордський університет), Доктор філософії (PhD) з методів соціальних досліджень (Лондонська школа економіки і політичних наук) та інші. Особливістю цих програм є те, що вони пропонують навчання на докторських програмах як на базі університетів, так і докторську підготовку на національних докторських програмах, створених одним або кількома університетами у партнерстві з дослідницькими центрами, іншими організаціями. Національні докторські програми акредитуються Радою з питань економічних і соціальних досліджень, їх зміст і структура має відповідати вимогам до акредитації таких програм [3]. Університетські докторські програми у формуванні змісту програм орієнтуються на затверджену на національному рівні Структуру розвитку дослідника, що містить перелік необхідних для успішної дослідницької кар'єри загальних та універсальних компетентностей [2].

Протягом останніх років дедалі поширенішими стають програми підготовки для здобуття ступеню професійного доктора соціальної роботи. Зазвичай, здобувачами вищої освіти у таких випадках є досвідчені фахівці соціальної роботи, а їх науковий дослідницький проект може бути менший за обсягом, ніж PhD, і має більш прикладний характер, впроваджується за місцем працевлаштування або зосереджений на проблемах, пов'язаних із професійною діяльністю докторанта. У досліджених нами ВНЗ Великобританії такі програми були спрямовані на здобуття докторантами ступенів Доктор соціальної роботи (DSW) (Сасекський, Кардіфський університети), Доктор прикладних соціальних наук (DAAS) (Ноттінгемський університет), Доктор соціальної і державної політики (Doctor of Social and Public Policy (SPPD)) (Кардіфський університет) та інші. Такі програми мають освітній компонент (лекції, семінари), а науковий ступінь присуджується за результатами супервізованого дослідницького проекту, пов'язаного з професійною діяльністю здобувача, а результати цих досліджень безпосередньо впливають на організаційні зміни та зміни у сфері політики.

Висновки. Таким чином, на основі аналізу досліджених університетів Великобританії, можна стверджувати, що, окрім докторських (PhD) програм

на здобуття наукового ступеню доктора філософії (PhD) з соціальної роботи, в університетах Великої Британії набувають все більшого поширення програми на здобуття ступеню професійного доктора соціальної роботи. Такі форми докторської підготовки є надзвичайно актуальними й для запровадження в Україні, оскільки нададуть можливість викладачам соціальної роботи з тривалим досвідом викладання й відповідним науковим доробком, а також практичним соціальним працівникам зробити науковий та практичний внесок у її розвиток як професії та науки, й отримати науковий ступінь доктора філософії чи ступінь професійного доктора соціальної роботи.

Список використаних джерел:

1. Бойко О. М. Основні підходи до формування змісту підготовки фахівців соціальної роботи на третьому рівні вищої освіти у Великобританії / О. М.Бойко // Вища освіта України. – 2016. – № 4 (дод. 2). – С. 27 – 31.
2. Бойко О. М. Структура підготовки фахівців соціальної роботи на найвищому освітньому рівні у Великобританії / О. М.Бойко // Вища освіта України». – 2015. – № 3 (дод. 2). – С. 16 – 23.
3. ESRC Postgraduate Training and Development Guidelines. 2nd Ed [Electronic resource]. – Economic and Social Research Council, 2015. – Mode of access: <http://www.esrc.ac.uk/files/skills-and-careers/studentships/postgraduate-training-and-development-guidelines-2015/>
4. Scourfield J. Social work doctoral students in the UK: a web-based survey and search of the index to theses / J. Scourfield, N. Maxwell // British Journal of Social Work. – 2010. – № 40 (2). – P. 548 – 566.

THE PRINCIPLE OF CONSCIOUSNESS IN FOREIGN LANGUAGE LEARNING

Bondar S. I.,

*PhD in Psychology, Head of Foreign Languages and
Informational-Communication Technologies,
Academy of Labour, Social Relations and Tourism*

Several years ago the modern world entered into its new millennium. Mankind brought before the new challenges of development of various spheres of public and political life, especially education. Hence, in modern society there are particularly important aims of sustainable development including the separately allocated series of educational goals in the framework of the 70th UN General Assembly session.

For example, the 4.7 goal states: «By 2030, ensure that all learners acquire the knowledge and skills needed to promote sustainable development, including, among others, through education for sustainable development and sustainable lifestyles, human rights, gender equality, promotion of a culture of peace and non-violence, global citizenship and appreciation of cultural diversity and of culture's contribution to sustainable development» [5].

Such requirements in achieving educational goals directly related to the knowledge of foreign languages because a person receives much more opportunities of exploring the world cultural values, achievements of world science, advanced economic achievements with its help. An analysis of the history of mankind shows that a foreign language has always been the objective need of society, which can not fully develop without foreign language knowledge. Foreign language as a native, does not exist in a